

ADVIESNOTA voor burgemeester en wethouders

Openbare besluitenlijst

Zaaknummer: 22788-2022

Medewerker	:	Leontine Maas
Team	:	Maatschappelijke Ontwikkelingen
Datum	:	6 mei 2022
Portefeuillehouder	:	wethouder H. Olthof

BIJLAGEN: Persbericht (22788-2022)
AFSTEMMING MET → ☒ Team Bedrijfsvoering financieel (Trudy Ruygh) ☒ Team Bedrijfsvoering facilitair (Anke Menssen)
☒ Actief openbaar ☐ Niet actief openbaar ☐ Actief openbaar, eerst contact met steller van deze adviesnota
ONDERWERP Bestuursopdracht toekomst bibliotheekvoorziening Olst-Wijhe

BESLUIT burgemeester en wethouders

1. Een onderzoek te starten naar de toekomst van het servicepunt van Bibliotheek Salland in Wijhe en daarbij de inhoudelijke en financiële consequenties meenemen van behoud van het servicepunt op de volgende twee locaties:
 - a. Huidige pand aan Kerkstraat/Langstraat in Wijhe
 - b. Ander maatschappelijk vastgoed van de gemeente in het dorp Wijhe.
2. Een bedrag van € 22.000 als autonome ontwikkeling mee te nemen in de kadernota 2023-2026 voor de huisvesting van het servicepunt in 2023.
3. De raad te informeren over dit besluit via de nieuwsbrief.

SAMENVATTING

Tot en met 2022 is de bekostiging van het servicepunt in Wijhe van de Bibliotheek Salland in onze meerjarenbegroting meegenomen. Vanaf 2023 is dit niet meer het geval. In onze beleidsbegroting 2022-2025 is opgenomen dat er in 2022 een besluit genomen moet worden over de toekomst van dit servicepunt. Om die reden wordt een onderzoek gestart naar de inhoudelijke en financiële consequenties van behoud van dit servicepunt in het huidige pand en in het huidige gemeentehuis. Op basis daarvan kan een besluit genomen worden over de toekomst van dit servicepunt en worden eventuele financiële consequenties als nieuw beleid opgenomen in de Kadernota 2024-2027. Lopende dit onderzoek wordt in ieder geval de huisvesting in het huidige pand tot 31 december 2023 voortgezet. De kosten hiervan ad € 22.000 worden als autonome ontwikkeling meegenomen in de Kadernota 2023-2026.

INLEIDING

Begin 2019 heeft de raad de evaluatie van het bibliotheekwerk in onze gemeente over de periode 2014 – 2018 vastgesteld. Naar aanleiding van deze evaluatie is besloten om in ieder geval tot en met 2020 de hoofdvestiging in het Holstohuis in Olst én het servicepunt aan de Langstraat in Wijhe te handhaven. Op basis van dat besluit is in de budgetovereenkomst met de stichting Bibliotheek Salland een structureel bedrag opgenomen om o.a. de hoofdvestiging in Olst in stand te houden en tijdelijke middelen tot en met 2020 om het servicepunt in Wijhe te handhaven (€ 22.000 per jaar, het servicepunt draait vrijwel volledig op vrijwilligers waardoor de kosten beperkt worden tot vooral huisvestingskosten en materiaal). Naast de hoofdvestiging in Olst en het servicepunt in Wijhe werkt de stichting op alle basisscholen in onze gemeente met het concept “Bibliotheek op school”. Iedere leerling van de basisschool is lid van de

bibliotheek, op de school worden leesboeken uitgeleend en er vinden, in samenwerking met de school, activiteiten plaats die het lezen stimuleren.

In 2020 is besloten om de tijdelijke financiering van het servicepunt in Wijhe te verlengen tot en met 2022 omdat er toen nog te weinig zicht was in hoeverre de totstandkoming van de kindcentra in Olst en Wijhe van invloed zouden zijn op de noodzaak om beide algemene bibliotheekvoorzieningen in onze gemeente te handhaven.

In de meerjarenbegroting 2022 – 2025 is aangegeven dat de tijdelijke financiering van het servicepunt in Wijhe per 2023 stopt en dat er in 2022 een besluit genomen moet worden over de toekomst hiervan. Met de vaststelling van de meerjarenbegroting 2022-2025 zijn er vanaf 2023 geen middelen meer gereserveerd voor het servicepunt en zou dit eigenlijk de sluiting van dit servicepunt per 1 januari 2023 betekenen. Er heeft nog onvoldoende onderzoek plaatsgevonden naar de consequenties van sluiting van dit servicepunt en de raad is nog niet uitdrukkelijk een standpunt gevraagd over de toekomst van het servicepunt in Wijhe. De portefeuillehouder heeft daarom aan de ambtelijke organisatie gevraagd om de mogelijkheid van behoud van dit servicepunt in Wijhe nader te onderzoeken.

Bibliotheek Salland is volop in ontwikkeling. Daar waar de bibliotheek eerder vooral een uitleenfunctie van boeken en andere media vervulde, wordt zij steeds meer een organisatie die zich richt op geletterdheid, digitale inclusie en een leven lang leren. Bibliotheek Salland heeft dit in haar strategisch plan meerjarenplan 2021-2024 “Persoonlijke ontwikkeling voor iedereen” ook zo beschreven. Deze nieuwe ontwikkelingen betekenen wat voor de huisvesting en dus ook het huidige servicepunt in Wijhe.

Ten slotte is het pand waarin het servicepunt gevestigd is, in 2021 verkocht aan een nieuwe eigenaar. De stichting huurt een deel van dit pand. In de huurovereenkomst tussen de nieuwe eigenaar en stichting Bibliotheek Salland is opgenomen dat beide partijen een opzegtermijn van één jaar hebben. De stichting heeft de huur nog niet opgezegd omdat er nog geen duidelijk besluit genomen is over de toekomst hiervan. Dat betekent dat de stichting ten minste nog een jaar huurverplichtingen heeft in Wijhe en daarmee financiële verplichtingen na 1 januari 2023 houdt (het moment waarop de tijdelijke bekostiging ophoudt).

Dit voorstel vraagt om besluitvorming over de intentie om behoud van een servicepunt in Wijhe te onderzoeken en de formulering/afbakening van deze onderzoeksopdracht. Ten slotte gaat het voorstel in op de financiële consequenties van het feit dat de huur van het pand in Wijhe nog niet is opgezegd.

BEOOGD RESULTAAT

Afbakening en tijdsplan van deze onderzoeksopdracht en inzicht in de financiële consequenties van de uitkomsten van dit onderzoek.

KADER

Evaluatienota Bibliotheekwerk Olst-Wijhe
Kadernota 2022-2025 en meerjarenbegroting 2022-2025

ARGUMENTEN

De uitleenfunctie van de bibliotheek is in de afgelopen jaren steeds minder belangrijk geworden. We zien in onze gemeente ook dat het aantal bibliotheekleden afneemt.

Aantal bibliotheekleden in 2016-2021:

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Olst	1.999	1.964	1.798	1.625	1.527	1.447
Wijhe	1.458	1.480	1.510	1.474	1.434	1.392
Totaal	3.457	3.444	3.308	3.099	2.961	2.839

In het verloop van het aantal bibliotheekleden valt op dat de groep 0-17 jarigen redelijk stabiel blijft (door o.a. gratis lidmaatschap, “bibliotheek op school”) en de groep volwassenen duidelijk afneemt.

De bibliotheek is meer geworden dan alleen een uitleenpunt van boeken. Het is een plek om elkaar te ontmoeten, waar taalpunten gevestigd zijn (begeleiding van laaggeletterden en inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen) en geïnvesteerd wordt in de versterking van digitale vaardigheden. De functie van de bibliotheken is duidelijk in ontwikkeling, ook in Olst-Wijhe. De stichting vindt het belangrijk om een locatie in Wijhe te houden waar die ontmoeting en begeleiding/versterking van digitale- en taalvaardigheden kan plaatsvinden. Juist voor de groep van laaggeletterden, anderstaligen en minder digitaal vaardige inwoners is een laagdrempelige plek dichtbij van groot belang. De stichting vindt daarom dat in de twee grote kernen van onze gemeente er ten minste zo'n plek aanwezig moet zijn.

Daarnaast liggen de kosten van een servicepunt in Wijhe relatief laag omdat zij vrijwel volledig draait op vrijwilligers.

Ten slotte is één van de aanbevelingen uit het rapport van de Rekenkamercommissie n.a.v. het onderzoek naar onze digitale dienstverlening om als gemeente meer te investeren in het versterken van de digitale vaardigheden van onze inwoners. De bibliotheek is in de afgelopen jaren een belangrijke partner geworden in het versterken van die vaardigheden.

Om die reden wordt geadviseerd om te onderzoeken welk ruimtelijk programma nodig is om een dergelijk servicepunt (“servicepunt nieuwe stijl”) in Wijhe te behouden en welke slimme combinaties (inhoudelijk en financieel) te maken zijn met de huisvesting van andere functies.

Daarbij zijn twee opties in beeld, nl.:

1. Behoud van het servicepunt op de huidige locatie in het pand aan de Kerkstraat/Langstraat. De nieuwe eigenaar heeft aangegeven dat hij de bibliotheek graag aan de voorkant van het pand wil behouden. Het is op dit moment nog niet duidelijk of dit haalbaar is. De stichting wil dit graag onderzoeken.
2. Verplaatsing van het servicepunt naar ander maatschappelijk vastgoed van de gemeente in het dorp Wijhe (w.o. het gemeentehuis en de gebouwen op het SPOC-park).

In het gemeentehuis is sprake van leegstand, ligt er een intentie om meer te doen met de ontmoetingsfunctie en op die plek komt een belangrijk deel van de doelgroep van de bibliotheek als het gaat om laaggeletterden en inwoners die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen.

Daarnaast beschikken we in Wijhe over maatschappelijk vastgoed op het SPOC-park waar sporthallen, multifunctionele ruimte en scholen (voortgezet onderwijs en in de toekomst primair onderwijs) gevestigd zijn. De ruimte op het SPOC-park is zeer beperkt en met de verwachting dat ons inwoneraantal vanwege onze focus op wonen (extra woningbouw) gaat stijgen, zal de ruimtevraag t.a.v. de primaire functies op het SPOC-park (onderwijs, sport en in minder mate cultuur) toenemen. We willen deze locatie voor de volledigheid wel meenemen in het onderzoek.

De hoofdvestiging in het Holstohuis in Olst staat niet ter discussie. In de Wet Openbare Bibliotheken is opgenomen dat iedere gemeente een hoofdvestiging moet houden. Die is nu vormgegeven in Olst en het is niet logisch om deze ter discussie te gaan stellen.

Goede basisvoorzieningen (de bibliotheek is een primaire organisatie en wordt als een basisvoorziening gezien) verhogen de aantrekkelijkheid van onze gemeente als woongemeente. Om die reden is het passend om een dergelijk onderzoek vanuit de focus wonen uit te voeren.

Indien u positief besluit over het voorstel om behoud van het servicepunt in Wijhe te onderzoeken, wordt eerst een inhoudelijk en ruimtelijk programma van eisen voor een “servicepunt nieuwe stijl” opgesteld en onderzoeken we of dit überhaupt past in de plannen van de nieuwe eigenaar voor het huidige pand. In de tweede helft 2022 willen we starten met het actualiseren van het huisvestingsplan voor het gemeentehuis. Dat is nodig omdat het huisvestingsplan dat drie jaar geleden aan de gemeenteraad is voorgelegd “on hold” is gezet en er nadien ontwikkelingen hebben plaatsgevonden (o.a. Coronacrisis) die effect hebben op het gebruik van het gemeentehuis. Die actualisatie biedt ons de mogelijkheid om te onderzoeken of de

integratie van een servicepunt van de bibliotheek in het gemeentehuis wenselijk en haalbaar is. Separaat wordt in de tweede helft van 2022 een voorstel aan u voorgelegd over de opdracht en het proces t.a.v. de actualisatie van dit huisvestingsplan.

DRAAGVLAK

Met de directeur bestuurder van de Bibliotheek Salland en de teamleider van het team Bedrijfsvoering (i.v.m. actualisatie huisvestingsplan gemeentehuis) is dit voornemen besproken. Gastvrij Wijhe is geïnformeerd over de start van dit onderzoek. Wij zullen hen betrekken bij het uitvoeren van dit onderzoek. Bibliotheek Salland informeert haar vrijwilligers over de start van dit onderzoek.

DUURZAAMHEID

N.v.t.

RISICO'S (financieel/juridisch)

N.v.t.

FINANCIËLE CONSEQUENTIES

Zoals beschreven is de huur van het huidige pand waarin het servicepunt gevestigd is nog niet opgezegd. Dat betekent dat die huur, vanwege de lange opzegtermijn (1 jaar), nog in 2023 doorloopt. Voor de voortzetting hiervan is € 22.000 nodig. Het onderzoek naar de toekomst van het servicepunt wordt zo spoedig mogelijk gestart. Voor het einde van dit jaar is het inhoudelijk en ruimtelijk programma voor een evt. servicepunt in Wijhe duidelijk en weten we ook of de eerste optie (blijven huren in het huidige pand) mogelijk is. De actualisatie van het huisvestingsplan voor het gemeentehuis vraagt in het proces meer tijd.

In de aanloop naar de Kadernota 2024 – 2027 wordt een voorstel aan de raad voorbereid waarin zij gevraagd wordt om een besluit te nemen over sluiting of handhaving van het servicepunt in Wijhe en bij handhaving waar dan. De financiële consequenties van dit besluit kunnen dan meegenomen worden in de Kadernota 2024 – 2027 waarin afweging van nieuw beleid plaatsvindt. Indien de actualisatie van het huisvestingsplan voor het gemeentehuis (en daarmee het onderzoek naar inpassing van het servicepunt in het gemeentehuis) meer tijd vraagt en besluitvorming bij de Kadernota 2024 – 2027 nog niet mogelijk is, betekent dit langer continueren van het servicepunt op de huidige plek en langere huurverplichtingen. Ook dit zullen we dan meenemen in diezelfde Kadernota. De eigenaar van het nieuwe pand heeft wel andere plannen op de plek waar het servicepunt nu in het pand gevestigd is. Hierdoor kan het zijn dat de eigenaar de huurovereenkomst zelf wil gaan opzeggen. Echter, ook hij heeft zich te houden aan de lange opzegtermijn van 1 jaar.

In ieder geval zijn de eenmalige kosten van € 22.000 voor de huisvesting in 2023 als autonome ontwikkeling in de kadernota 2023-2026 meegenomen omdat deze financiële consequenties onontkoombaar zijn omdat de huur nog niet is opgezegd.

De kosten voor het onderzoek naar haalbaarheid van behoud van het servicepunt in Wijhe (inhoudelijke en financiële consequenties van sluiting, handhaving in het huidige pand of verhuizing naar een andere locatie) kunnen worden gedekt uit het formatiebudget van het team Maatschappelijke Ontwikkelingen.

Het team Bedrijfsvoering komt in de 2e helft van 2022 met een voorstel voor het proces van de actualisatie van het huisvestingsplan voor het gemeentehuis. Daarin wordt ook de optie van integratie van het servicepunt als één van de opties meegenomen.

AANPAK/UITVOERING

Na besluitvorming wordt het onderzoek gestart. De raad wordt via de nieuwsbrief geïnformeerd over uw besluit. In het bestuurlijk dashboard was aanvankelijk aangegeven dat de raad in juni/juli 2022 een besluit zou nemen over de toekomst van de bibliotheekvoorzieningen in onze gemeente. Dit bleek door verschillende omstandigheden niet haalbaar te zijn. In het bestuurlijk dashboard dat bij de 1^e berap 2022

wordt aangeboden, is aangegeven dat nu het college besluit over de start van een onderzoek en dat de raad einde van dit jaar om een besluit gevraagd wordt over de toekomst van het servicepunt.

Verder is een gezamenlijk persbericht opgesteld (zie bijlage). Bibliotheek Salland is inhoudelijk verantwoordelijk voor het bibliotheekwerk in onze gemeente (en omdat zij vrijwel volledig afhankelijk zijn van de gemeentelijke subsidie stemmen zij het inhoudelijk programma met ons af). De gemeente is verantwoordelijk voor het accommoderen/faciliteren van dit inhoudelijke programma. Omdat in dit voorstel ook de actualisatie van het huisvestingsplan van het gemeentehuis wordt genoemd, wordt ook interne communicatie over dit onderwerp voorbereid.